

Н.О. Пархоменко

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, na_parkhomenko@mail.ru

Розвиток будь-якого підприємства супроводжується сплесками та падіннями, а виникнення проблем у певному напрямку діяльності може спричинити початок кризових явищ. Діагностика передкризових та інших загальних станів (метастанів) підприємства є важливою, але й складною проблемою управління. Вирішення цієї проблеми пов'язане з аналізом ситуації як всередині підприємства, так і поза його межами – в зовнішньому середовищі.

Сучасні українські підприємства здійснюють свою діяльність в умовах кризи, що потребує формування управлінських рішень з урахуванням прогнозу траєкторій розвитку, аналізу можливих сценаріїв та прийняття своєчасних управлінських рішень стосовно вибору оптимальної траєкторії розвитку підприємства. В умовах постійних змін економічної ситуації оцінка стану підприємства та факторів, які його визначають, є основою для прийняття управлінських рішень. Більшість дослідників [1–3] акцентують увагу на поточному стані підприємства, а також на явищах зовнішнього середовища, які безпосередньо впливають на нього. Недоліком управління виступає ігнорування динамічної сутності досліджуваного об'єкту і його зовнішнього середовища. Обґрунтований прогноз можна отримати завдяки моделюванню поведінки розвитку підприємства, яке враховує закони його функціонування, характер процесів та явищ, аналіз конкретних умов, використання широкого спектру математичних методів.

Стан підприємства в будь-який момент часу залежить від його початкових параметрів та значної кількості внутрішніх та зовнішніх чинників, що впливають на нього. Кожна точка фазової траєкторії функціонування відповідає стану підприємства у певний проміжок часу. У роботах [4–6] введено поняття метастану складної динамічної системи. Це поняття охоплює сімейство траєкторій руху динамічної системи у фазовому просторі станів. Концепція метастану в найбільшій мірі відповідає потребам середньострокового, тим більше – довгострокового управління розвитком підприємства.

Управління розвитком підприємства в умовах кризи передбачає формування та обґрунтування гіпотез про вірогідний майбутній стан підприємства, а також характеристики цього стану. Для того, щоб нівелювати неточність прогнозування з метою дієвого управління розвитком підприємства, доцільним є комбінування методів та підходів.

Тобто, доцільно використовувати підхід, який використовує бачення підприємств, як динамічних систем з можливістю побудови формальних моделей розвитку. На основі такого підходу здійснюється діагностика поточного стану, як такого, що належить певному сімейству траєкторій фазового простору. Такі сімейства залежать від розвитку подій у зовнішньому середовищі.

Список використаних джерел:

1. Балабанов, И.Т. Основы финансового менеджмента. [уч. пос.]. / И.Т. Балабанов. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 512 с.
2. Білик, М.Д. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.]. / М. Д. Білик. – К.: КНЕУ, 2007. – 592 с.

3. Бланк, И.А. Основы финансового менеджмента / И.А.Бланк. –К. : Ника–центр, 1999. –592 с.
4. Данич, В.Н. Моделирование быстрых социально–экономических процессов: [монограф.]/ В.Н. Данич. – Луганск: Восточноукраинский национальный университет им. В. Даля, 2004. – 304 с.
5. Данич, В. Н. Метасостояния экономических систем / В. Н.Данич // Модели оценки и анализа сложных социально–экономических систем: коллективная монография; [под. ред.. В. С. Пономаренко, д.э.н., профф. Т. С. Клебановой, д.э.н, профф. Н. А. Кизима]. – Х.: ИД «ИНЖЕК», 2013. – 664 с., С. 26–37.
6. Даніч, В.М. Економіка в контексті євроінтеграційних процесів: український вимір: монографія /В.М. Даніч, Н.О. Пархоменко // За ред. О. Старіша. – Сімферополь, Оджакъ, 2012. – 410 с.